

PLEASE NOTE! THIS IS SELF-ARCHIVED VERSION OF THE ORIGINAL ARTICLE

To cite this Article: Laakkonen, A. & Laakkonen, T. (2017) Vihreä aalto vetää – ensimmäinen vuosi rinnakkaistallentamista Laureassa. Teoksessa Anna Laakkonen, Tarja Laakkonen, Minna Marjamaa & Noora Montonen (toim.) Kohti avointa julkaisemista, opetusta ja TKI-toimintaa ammattikorkeakouluissa. Vantaa: Laurea-ammattikorkeakoulun julkaisusarja 82, 107-117.

URL: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-799-466-8>

[CC BY-SA](#)

Anna Laakkonen & Tarja Laakkonen,
Laurea-ammattikorkeakoulu

VIHREÄ AALTO VETÄÄ - ENSIMMÄINEN VUOSI RINNAKKAISTALLENTAMISTA LAUREASSA

Tiivistelmä

Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (myöhemmin TKI-toiminta) tuloksena syntyy paljon uutta tietoa ja on tärkeää, että uusi tieto ja tutkimusten tulokset ovat avoimesti kaikkien saatavilla. Avoin TKI-toiminta ja tutkimustulosten helppo löydettävyys lisäävät TKI-toiminnan laatua, luotettavuutta ja näkyvyyttä sekä edistävät TKI-hankkeen vaikuttavuutta ja uusien innovaatioiden syntyä. Avoimen toimintakulttuurin avulla voidaan edistää vuoropuhelua työelämän ja yritysten kanssa. Tämä mahdollistaa päätöksentekijöiden ja kansalaisten osallistumisen TKI-toimintaan.

Jotta tutkimusten ja TKI-hankkeiden tulokset olisivat helposti ja avoimesti kaikkien saatavilla, tulee tutkimustulosten ja artikkeleiden olla avoimesti löydettävissä internetissä. Tämän haasteen ratkaisuna ovat avoimet julkaisukanavat sekä kirjoitusten ns. rinnakkais-tallentaminen. Tämä artikkeli keskittyy Laurea-ammattikorkeakoulun avoimen julkaisemisen, erityisesti rinnakkaistallentamisen käytänteisiin. Aluksi artikkelissa esitellään, mitä avoin julkaiseminen on. Tämän jälkeen kuvataan sitä, miten rinnakkaistallennus-toiminta käynnistettiin Laureassa sekä millaisia tuloksia ja kokemuksia ensimmäiseltä rinna-kaistallennusvuodelta saatiin. Artikkelin loppuun on kerätty vinkkejä hyvistä toiminta-tavoista niille, jotka ovat vasta aloittelemassa rinnakkaistallentamista.

Mitä on avoin julkaiseminen?

Avoimella julkaisemisella tarkoitetaan toimintatapaa, jossa tutkimuksen tulokset ovat avoimesti ja maksuttomasti kaikkien saatavilla internetissä. Avointa julkaisemista voidaan toteuttaa kahden, kultaisen ja vihreän, väylän kautta, jotka eivät kuitenkaan sulje toisiaan pois. Kultaisen väylän julkaiseminen (gold open access) tarkoittaa, että julkaisu on avoimesti saatavilla (tieteellisen) kustantajan kautta. Lukijan ei tarvitse maksaa julkaisun lataamisesta tai lukemisesta, mutta kustantajat perivät kirjoittajilta julkaisumaksuja (engl. 'article processing charge' APC). Vihreä väylä (green open access) tarkoittaa puolestaan sitä, että artikkeli julkaistaan kustantajan toimesta, mutta tämän lisäksi tutkija rinnakkaistallentaa tuotoksen esimerkiksi korkeakoulunsa julkaisuarkistoon.

Rinnakkaistallentaminen on sallittua kustantajan luvalla ja kustantaja voi määrittää, minkä artikkelin version (publisher's version, final draft, pre-print) tutkija saa tallentaa julkaisuarkistoon. Usein kustantaja määrittää rinnakkaistallenteelle myös viiveajan, ns. embargo-ajan, jonka aikana artikkeliin pystyy hankkimaan ja lukemaan vain kustantajan palvelun kautta. Embargo-ajan umpeuduttua rinnakkaistallenne on avoimesti ja maksuttomasti kaikkien saatavilla.

Avoimen julkaisemisen etuna on tutkimuksen avoimuuden lisääminen, tulosten parempi saatavuus, yhteiskunnallisen vaikuttavuuden lisääminen sekä uusien innovaation mahdollistuminen.

Toiminnan käynnistyminen Laureassa

Vuoteen 2015 asti avoin julkaiseminen oli Laureassa pitkälti tutkijan oman intressin ja kustantajan tarjoaminen käytänteiden varassa. Vuonna 2015 Opetus- ja kulttuuriministeriön Avoin tiede ja tutkimus -hanke nosti avoimuuden teemat tutkijoiden, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tietoisuuteen ja tällöin myös Laureassa ryhdyttiin perehtymään avoimen tieteen ja tutkimuksen teemoihin, vaatimuksiin ja mahdollisuuksiin.

Koska Laureassa ei vuonna 2015 ollut varsinaista tutkijapalvelua, päätettiin Laurean Tieto- ja julkaisupalveluissa selvittää, millaisia profiloituja kirjasto- ja julkaisupalveluja Laurean tutkijat tarvitsevat ja miten palvelu pystyisi tukemaan kirjoittajien julkaisuprosessia sekä edistämään julkaisujen avointa saatavuutta. Selvitystyön tuloksena havaittiin, että kirjoittajat tarvitsevat tietoa muun muassa avoimesta julkaisemisesta sekä apua avointa julkaisemisesta tukevien julkaisukanavien löytämisessä. Näiden tietojen perusteella Laurean Tieto- ja julkaisupalvelut päätti ottaa ensimmäiseksi kehityskohteekseen tutkijoille suunnatun informatiivisen LibGuides-sivuston luomisen. LibGuides-sivuston nimeksi tuli "Tutkijan tueksi" ja sinne kerättiin tietoa avoimesta tieteestä ja tutkimuksesta, avoimesta julkaisemisesta sekä tutkimusaineistojen avaamisesta.

Samalla aloitettiin työskentely rinnakkaistallentamisen edistämiseksi, koska käytettävät työvälineet (mm. Theseus-julkaisuarkisto) ja yhteys tiedekustantajiin oli entuudestaan tuttua. Työ aloitettiin määrittelemällä rinnakkaistallentamisen prosessi vuoden 2015 aikana. Jyväskylän yliopiston mallin mukaisesti (Harjuniemi, 2017) prosessista pyrittiin tekemään mahdollisimman yksinkertainen ja vaivatton tutkijalle ja tästä syystä vastuu rinnakkaistallennusten tekemistä keskitettiin Tieto- ja julkaisupalveluille. Samalla rinnakkaistallentamisesta tehtiin kiinteä osa organisaation julkaisuprosessia.

Laurean johdon tuki rinnakkaistallentamiselle saatiin 2016, kun vararehtori allekirjoitti päätöksen, jonka mukaan laurealaisten kaikki julkaisut rinnakkaistallennetaan Theseukseen. Päätöksessä suositeltiin myös takautuvaa rinnakkaistallentamista vuodesta 2012 lähtien. Tämän jälkeen keväällä 2016 rinnakkaistallentamisen prosessi visualisoitiin ja varsinainen rinnakkaistallentaminen aloitettiin.

Rinnakkaistallennusprosessi Laureassa

Laurean rinnakkaistallentamisprosessin lähtökohtana oli, että tallentamisen tulee olla mahdollisimman yksinkertaista ja vaivatonta tutkijalle. Prosessin taustalla oli myös ajatus siitä, että muiden opastaminen tallenteiden tekemisessä on hankalaa, jos ei itse ole opetellut ja kokeillut kustantajan lupien pyytämistä ja artikkelien versioiden tunnistamista. Myös Jyväskylän yliopiston esimerkki kirjaston aktiivisesta roolista ja keskitetystä toimintamallista rinnakkaistallennusprosessissa vahvistivat käsitystä siitä, että Laureaan tulee luoda keskitetty tallennusprosessi,

jossa tutkijoiden ei itse tarvitse tehdä tallennusta vaan työ hoidetaan muutamman ihmisen voimin Tieto- ja julkaisupalveluissa. Kuvassa 1 on kuvattu Laurean rinnakkaistallennusprosessi.

Kirjoittaja täyttää Laurean julkaisuilmoituslomakkeen, jossa hän antaa luvan julkaisun rinnakkaistallentamiseen. Kirjoittaja liittää lomakkeelle artikkelinsa rinnakkaistallennettavan version. Tämän jälkeen Laurean julkaisusuunnittelija vastaanottaa ilmoituslomakkeen sekä tarkistaa ja täydentää julkaisun bibliografiset tiedot. Seuraavaksi rinnakkaistallennuksesta vastaava henkilö ottaa julkaisun käsittelyyn ja selvittää kustantajan kannan artikkelin rinnakkaistallentamiseen SHERPA/RoMEO-palvelusta tai suoraan kustantajalta.

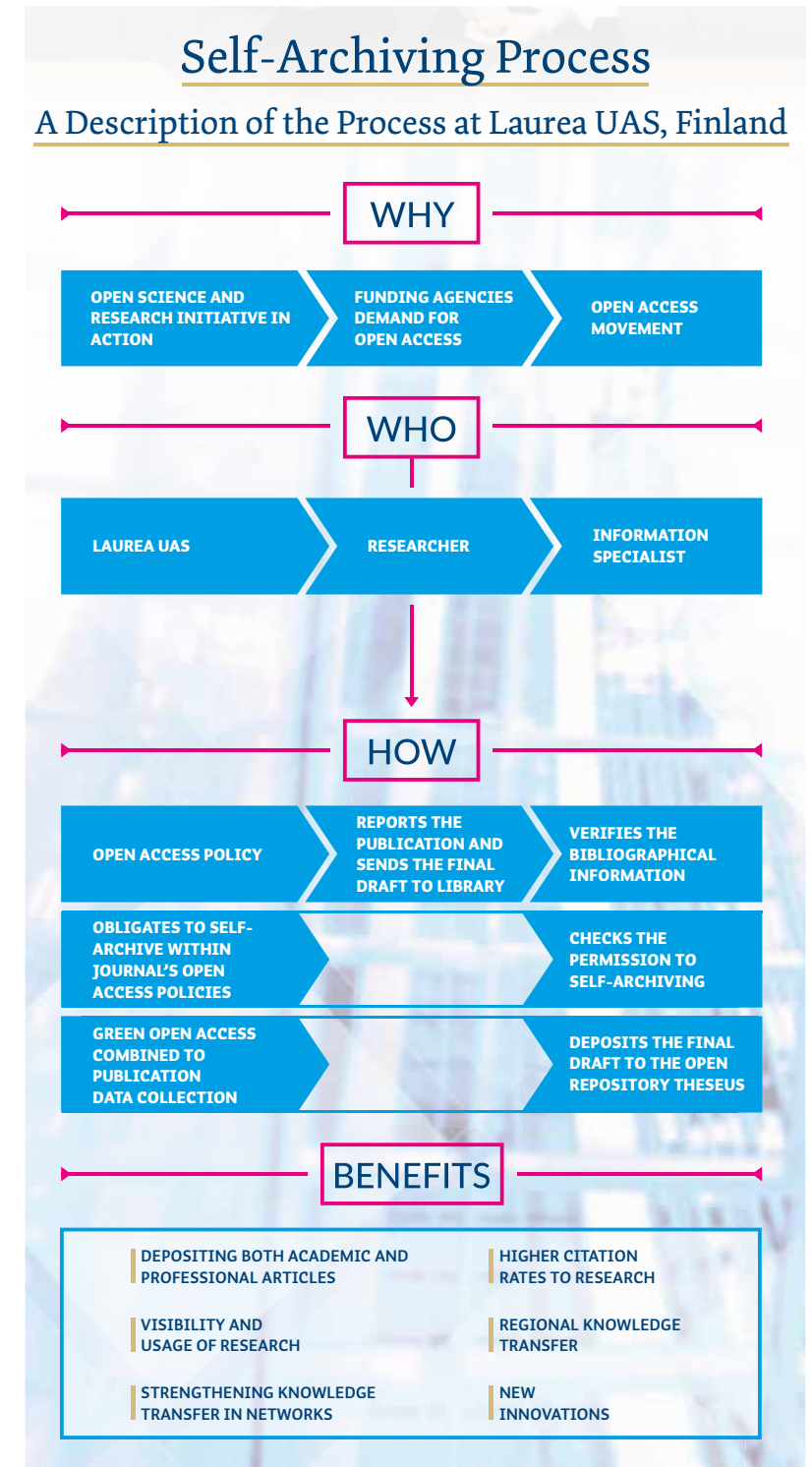
Kun lupa rinnakkaistallennukseen on saatu, artikkeli ja kustantajan lupa tallennetaan Theseus-julkaisuarkistoon. Artikkelin tallentamisen jälkeen kirjoittajalle lähetetään sähköposti, jossa vahvistetaan, että rinnakkaistallennus on tehty. Samalla kirjoittajalle ilmoitetaan julkaisun pysyvä URN-osoite, jota tämä voi jakaa esimerkiksi yhteistyökumppanitapaamisissa, opetuksessa tai tutkijoiden sosiaalisen median kanavissa.

Kokemuksia ensimmäisestä rinnakkaistallennusvuodesta

Kokeilukehittäminen on vakiintunut osaksi Laurea-kirjaston kehittämistyötä ja siitä on saatu hyviä kokemuksia jo usean vuoden ajalta (Laakkonen 2013, 87-94.) Rinnakkaistallennusprosessin käyttöönotossa kokeilukehittämisen metodi todettiin toimivaksi. Kehittäminen pidettiin tiiviisti muutaman henkilön välisenä, mikä mahdollisti nopean ideoinnin ja niiden käyttöönoton sekä jatkojalostamisen toimivaksi prosessiksi.

Verrattuna yliopistoihin Laurean julkaisutoiminnasta merkittävä osa koostuu ammattilehdissä tai tieteellisissä konferensseissa julkaistuista artikkeleista. Nämä artikkelit kuuluvat julkaisuluokkiin B (vertaisarvioimattomat tieteelliset kirjoitukset) ja D (ammattiyhteisölle suunnatut julkaisut). Vain pieni osa julkaisuista on vertaisarvioituja tieteellisiä julkaisuja eli julkaisuluokkaa A. Ammattikorkeakoulujen julkaisuluokituspainotuksesta johtuen työskentelytavat rinnakkaistallentamisessa ovat erilaiset yliopistojen ja Laurean välillä. Yliopistoilla kirjoittajien tieteellisten artikkeleiden automaattiseen "haravointiin" eri julkaisukanavista on olemassa useita työvälineitä kuten Scopus-tietokanta ja Web of Science -hakukone. Vastaavasti Laureassa tieto ilmestyneestä julkaisusta saadaan tutkijalta julkaisuilmoituksen kautta eli ilmoittaminen on kirjoittajan vastuulla. Jos kirjoittaja ei tiedosta omaa ilmoitusvastuutaan, osa julkaisuista saattaa tässä prosessin vaiheessa jäädä ilmoittamatta, jolloin tieto julkaisusta ei välity Tieto- ja julkaisupalveluille ja sitä kautta OKM-julkaisutiedonkeruuseen.

Kun kirjoittaja on tehnyt ilmoituksen artikkelistaan, ottaa Laurean Tieto- ja julkaisupalvelut artikkelin käsiteltäväksi. Toistaiseksi artikkelit käsitellään yksitellen ja

Kuva 1. Laurean rinnakkaistallennusprosessi

niiden tiedot tallennetaan ja raportoidaan Excel-taulukoinnin avulla. Yliopistojen automatisoituun prosessiin verrattuna julkaisutietojen kerääminen ja rinnakkaistallentaminen teettää paljon työtä.

Ammattikorkeakouluissa lisätyötä teettävät myös ammattilehtien vakiintumatomat Open Access- ja julkaisupolitiikat. Sen sijaan, että tieto rinnakkaistallentamisen mahdollisuudesta löytyisi suoraan julkaisun verkkosivuilta tai SHERPA/ RoMEO:sta, edellyttää luvan saaminen usein henkilökohtaista yhteydenottoa julkaisun toimituskuntaan. Käytännössä julkaisulupa on saatu useimmiten varsin nopeasti, mutta olemme huomanneet, että erityisesti kotimaiset ammattijulkaisut ja sanomalehdet ovat vasta yhteydenottojen myötä heräämässä Open Access -asialle ja tarpeelle määrittää omaa avoimuuttaan vastaamaan nykytarpeita. On myös tilanteita, joissa kustantaja ei koskaan vastaa tiedusteluihin ja näin ollen julkaisun saavuus jää printtipainoksen tai lehden oman julkaisusarkiston varaan.

Vaikka laurealaisen kirjoittajan julkaisu löytyisikin jo vapaasti verkosta, Laurea on halunnut kerätä julkaisut omaan julkaisukokoelmaan Theseukseen. Tämä on tärkeää siksi, että esimerkiksi konferenssien verkkosivustot, Open Access -lehtien julkaisuarkistot sekä kaupallisten toimijoiden tarjoamat tutkijan sosiaalisen median kanavat (esimerkiksi ResearchGate, Academia.edu ja Mendeley) saattavat syystä tai toisesta lopettaa toimintansa varoittamatta. Artikkelin rinnakkaistallentaminen Laurean omaan julkaisuarkistoon mahdollistaa laurealaisten tutkijoiden julkaisujen hallinnoinnin, niihin perustuvan tutkimuksen sekä jatkokäsittelyn myös tulevaisuudessa. Theseus on lisäksi hyvin hakukoneoptimoitu ja sinne ladatut julkaisut löytyvät usein verkkohauilla paremmin kuin julkaisujen omien julkaisuarkistojen kautta. Julkaisu, tutkija ja tutkimus saavat näin paremman näkyvyyden ja vaikuttamismahdollisuuden.

Vuoden aikana olemme huomanneet, että kansainvälinen Open Access -liikehdintä on saanut kansainväliset tiedekustantajat reagoimaan tilanteeseen ja kustantajien verkkosivuille on nostettu ohjeistukset rinnakkaistallentamiselle ja viittauskäytännöille. Samaan aikaan Creative Commons -lisenssin käyttö on yleistynyt. Suomessa Avoin tiede ja tutkimus -hanke suosittaa käytettäväksi CC BY 4.0 -lisenssiä (Avoimen tieteen ja tutkimuksen käsikirja, 2015). Lisenssi mahdollistaa yksiselitteisesti julkaisun jakamisen, muokkaamisen ja jatkokäytön kunkin lisenssityypin puitteissa. Tämä helpottaa rinnakkaistallennustyötä.

Rinnakkaistallentamisen prosessia luodessa käytimme ensimmäisen vuoden aikana rinnakkaistallentamisesta eri asiayhteyksissä englanninkielistä termiä 'parallel publishing'. Muutimme nimikkeen myöhemmin muotoon 'self-archiving'. Muutos johtui siitä, että edeltävä nimike on käytössä ainoastaan Pohjoismaissa, jälkimmäinen on tunnetumpi ympäri maailmaa tutkijoiden ja tiedekustantajien keskuudessa.

Julkaisuanalyysiä ensimmäisestä rinnakkaistallennusvuodesta

Laurean vuoden 2016 julkaisufoiminnasta laadittiin analyysi, jotta pystyisimme paremmin saamaan kokonaiskuvan julkaisujen avoimuudesta. Samalla kartoitimme syitä siihen, miksi emme saaneet rinnakkaistallennettua kaikkia laurealaisten 2016 kirjoittamia artikkeleita.

Vuonna 2016 Laurea raportoi 262 julkaisua Opetus- ja kulttuuriministeriön (myöhemmin OKM) tiedonkeruussa (taulukko 1). Näistä julkaisuista 24,4 % (64 kpl) kuului OKM:n julkaisu luokkaan A (vertaisarvioidut julkaisut) ja 11,5 % luokkaan B. Luokassa C julkaistiin vuonna 2016 vain 1 julkaisu (0,4 %). Luokka D oli vuonna 2016 julkaisumäärältään suurin, siinä julkaistiin 56,9 % Laurean kaikista julkaisuista. Luokkaan E kuului 6,9 % Laurean julkaisuista vuonna 2016.

Taulukko 1. Laurean julkaisut 2016

OKM:N JULKAISULUOKKA	JULKAISUJA KPL	KAIKISTA LAUREAN JULKAISUISTA (%)	OPEN ACCESS -JULKAISUJA (KPL)	RINNAKKAIS- TALLENNET- TUJA / JULKAISU- LUOKKA (KPL)
A	64	24,4	43	44
B	30	11,5	15	13
C	1	0,4	1	1
D	149	56,9	120	46
E	18	6,9	15	4

Laurean vuoden 2016 julkaisuista 194 kappaletta oli Open Access -julkaisuja eli ne löytyvät kustantajan toimesta avoimesti internetistä. Laurea pystyi rinnakkaistallentamaan 108 kappaletta kaikista vuoden 2016 julkaisuista. Rinnakkaistallennetuista artikkeleista 71 oli julkaistu Open Access -julkaisussa mutta 37 tapauksessa vasta rinnakkaistallennus avasi julkaisun avoimesti kaikkien saataville.

Yhteensä 154 julkaisua jäi Laureassa rinnakkaistallentamisen ulkopuolelle vuonna 2016 (taulukko 2). Rinnakkaistallentamattomista julkaisuista 91 kappaletta ilmestyi ammattikorkeakoulujen julkaisusarjoissa. Koska suurin osa ammattikorkeakoulujen julkaisusarjoista on jo kertaalleen tallennettu Theseukseen, päätimme jättää nämä julkaisusarjat rinnakkaistallentamisen ulkopuolelle. Theseus on hakukoneoptimoitu ja kokoteksti-indeksoitu, joten artikkelit löytyvät esimerkiksi Googlehauilla hyvin, vaikka niitä ei ole rinnakkaistallennettu.

Taulukko 2. Luokittelu rinnakkaistallentamattomista Laurean julkaisuista

SYY	LUKUMÄÄRÄ
JULKAISU ILMESTYNYT AMMATTIKOULUJEN JULKAISUSARJASSA	91
KIRJOITTAJA EI HALUNNUT RINNAKKAISTALLENTAA ARTIKKELIA	12
KUSTANTAJA/ PÄÄTOIMITTAJA EI ANNA RT-LUPAA	11
BLOGI	11
KUSTANTAJA/ PÄÄTOIMITTAJA EI VASTAA TIEDUSTELUIHIN	10
OPPIKIRJA	5
ARTIKKELIA EI SAATU KIRJOITTAJALTA	4
KUSTANTAJA VAATI, ETTÄ KIRJOITTAJA PYYTÄÄ ITSE RINNAKKAISTALLENNUSLUVAN	1
KUSTANTAJAN MONIMUTKAISET OPEN ACCESS -KÄYTÄNTEET	1
RINNAKKAISTALLENTAMISLUVAN SELVITYS KESKEN	8

Myös oppikirjojen ja blogikirjoitusten kohdalla päätös jättää tuotokset rinnakkaistallentamisen ulkopuolelle oli Laurean oma. Oppikirjojen kohdalla emme ole pyrkineet selvittämään kustantajien mielipidettä rinnakkaistallentamisesta, koska olemme olettaneet, että kustantajat eivät ole valmiita luopumaan aina-kaan uusien oppikirjojen tuomasta kassavirrasta rinnakkaistallentamisen takia. Blogikirjoitukset jätimme rinnakkaistallentamisen ulkopuolelle, koska halusimme testata ja opetella rinnakkaistallentamista ensin niiden julkaisukanavien kohdalla, joilla on jo vakiintuneemmat Open Access -käytänteet.

Muut syyt, miksi vuoden 2016 julkaisuja ei rinnakkaistallennettu, voidaan jakaa kahteen ryhmään, kustantajasta johtuviin syihin ja kirjoittajasta johtuviin syihin. Kustantajista johtuvista syistä 11 tapauksessa kustantaja ei antanut lupaa rinnakkaistallennukselle ja 10 tapauksessa kustantaja tai lehden päätoimittaja ei vastannut tiedusteluihimme. Yhden julkaisun kohdalla kustantaja vaati, että kirjoittaja itse ottaa yhteyttä pyytääkseen luvan rinnakkaistallennukseen ja yhden kustantajan kohdalla rinnakkaistallennuskäytänteet oli ilmaistu niin monimutkaisesti, että katsoimme parhaaksi jättää artikkeli rinnakkaistallennuksen ulkopuolelle.

Kirjoittajasta johtuvista syistä neljässä tapauksessa kirjoittaja ei pyynnöstä huolimatta toimittanut artikkelistaan rinnakkaistallennukseen tarvittavaa versiota. 12 tapauksessa kirjoittajat eivät halunnut julkaisuaan rinnakkaistallennettavaksi. Perusteluiksi he mainitsivat mm. sen, että he voivat joutua kustantajan “mustalle listalle”, että final draft -version tallentaminen ja julkaiseminen on epäammattimaisen näköistä ja että rinnakkaistallennukselle ei ole tarvetta, koska artikkeli löytyy jo avoimesti internetistä tai tutkijoiden sosiaalisesta mediasta. Useat kirjoittajat eivät myöskään tienneet, mitä rinnakkaistallentaminen tarkoittaa ja mitkä ovat sen hyödyt. Joissain tapauksissa kirjoittaja oli tuhonnut ne artikkelin kirjoitusversiot, joiden rinnakkaistallentaminen olisi ollut luvallista.

Käytännössä opittua - vinkkejä muille rinnakkaistallentajille

Tärkein lähtökohta koko rinnakkaistallentamiselle on saada se kiinteäksi osaksi organisaation julkaisuprosessia. Tämä edellyttää julkaisupolitiikan määrittelyä sekä organisaation johdon päätöstä asiasta.

Tärkeää on myös määritellä vastuuhenkilöt prosessin eri vaiheisiin ja luoda toimiva yhteistyö avainhenkilöiden, kirjoittaja - julkaisusuunnittelija - Theseus-tallentaja, välille. Varsinkin rinnakkaistallentamisen alkuvaiheessa prosessi on hyvä pitää pienen ydinryhmän kehitettävänä. Tämän toimintatavan etuna on viestinnän nopeus sekä se, että prosessia pystytään muokkaamaan keveällä otteella ja kehittäminen saadaan vietyä nopeasti ideatasolta toteutukseen.

Rinnakkaistallentamiseen kannattaa tarttua käsiksi heti, kun ilmoitus julkaisusta saapuu - tallenteiden käsittelyä ei kannata jättää muutamaan kertaan vuodessa vaan prosessi on hyvä pitää käynnissä koko ajan. Näin on todennäköisempää, että kustantaja lähettää vastauksen yhteydenottoon, kirjoittajalta löytyy oikea julkaisuversio ja tutkimustulokset saadaan nopeasti avoimiksi.

Viestinnän merkitystä ei voi korostaa liikaa. Avoimesta tieteestä kannattaa valmistella muutaman minuutin hissipuhe ja kohdistaa sisältö kulloisellekin kuulijalle sopivaksi. Erilaiset tapahtumat, tempaukset ja osallistuminen kansainvälisiin teemaviikkoihin (esim. Open Access Week, Open Education Week) tuovat asiaan kansainvälistä merkittävyyttä.

On myös hyvä huomioida, miten itse tiedottaa organisaationsa verkkosivuilla avoimen tieteen käytänteistä: löytyykö verkkosivuilta julkaisupolitiikka, selkeät yhteystiedot, kannanotto artikkeleiden rinnakkaistallentamiseen ja artikkeliversioiden käyttöön - tämä helpottaa muiden vastaavassa tilanteissa olevien työtä sekä tekee organisaation toimintaa läpinäkyvämmäksi ja avoimemmaksi.

Avoimen tieteen lähitulevaisuuden näkymiä Laureassa

Avoimen tieteen ja tutkimuksen parissa työskentely on tarjonnut Laurean Tieto- ja julkaisupalveluille mahdollisuuden toimia uudella tavalla tutkijoiden tukena ja edesauttaa TKI-toiminnan tulosten läpinäkyvyyttä. Työ on avannut mielenkiintoisia työtehtäviä julkaisutoiminnan, rinnakkaistallentamisen, aineistonhallinnan ja avoimen opetuksen saralla ja edesauttanut uudenlaisen asiantuntijuuden rakentamista ammattikorkeakoulussa.

Rinnakkaistallentajien, tutkijoiden ja kirjoittajien käytännön työhön vaikuttaa osaltaan FinELib-konsortion jokavuotiset neuvottelut kansainvälisten tiedekustantajien kanssa e-aineistojen keskitetystä hankinnasta. Neuvottelun kohteena on muun muassa tietokantojen vuosimaksut, sopimusehdot ja kustantajien Open Access -käytänteet sekä ACP-maksujen (article processing charge) alennukset jäsenorganisaatioille.

Pääkaupunkiseudun kolmen ammattikorkeakoulun, Haaga-Helian, Laurean ja Metropolian, strateginen liittouma 3AMK mahdollistaa yhteistyön avoimen tieteen ja avoimen TKI-toiminnan edistämiseksi kolmen suuren ammattikorkeakoulun kesken. Ensiaskelaita on otettu 3AMK:n yhteisten avoimuuden teesien valmistelussa sekä kirjasto- ja tietopalveluiden kehittämissuunnitelman perustamisella.

KIRJOITTAJAT

YTM Anna Laakkonen työskentelee Laurean Tieto- ja julkaisupalveluissa informaattikkona ja vastaa Laurean rinnakkaistallentamisesta.

Tarja Laakkonen työskentelee Laurean Tieto- ja julkaisupalveluissa julkaisusuunnittelijana.

LÄHTEET

Avoin tiede ja tutkimus -hanke (2015) Avoimen tieteen ja tutkimuksen käsikirja. <http://avointiede.fi/> www-käsikirja Haettu 15.5.2017.

Harjuniemi, M-L. (2017) Rinnakkaistallentamisen hyvät käytännöt Jyväskylän yliopistossa. Esitys AMKIT-konsortion järjestämässä Ammattikorkeakoulujen rinnakkaistallennus- ja Avoin TKI & -opetus -seminaarissa 20.4.2017. <https://www.slideshare.net/AMKIT-konsortio/rinnakkaistallentamisen-hyvt-kytnt-jyvsklyn-yliopistossa>

Ilva, J. (2017) Suomalaisten yliopistojen OA-julkaisut. Kansalliskirjaston keskustelufoorumi. <https://foorumi.kiwi.fi/t/suomalaisten-yliopistojen-oa-julkaisut/751/3> Haettu 29.5.2017.

Laakkonen, A. (2013) Kokeiluilla kehittämään - asiakkaat kirjastotyön ytimessä. Teoksessa Anna Laakkonen & Kaisa Puttonen (toim.) Tarinoita mahdollisuuksista ja moninaisuuksista - Laurea-kirjaston arkea. Vantaa: Laurea-ammattikorkeakoulu, 85-96. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-799-325-8> Haettu 20.4.2017.

Lisämateriaalia

Laakkonen, A. & Laakkonen, T. (2016) Häikäilemättömän avoin ja hellän hienovarainen - rinnakkaistallentamisen aloittamishaasteet Laureassa. Kreodi 3. <https://www.kreodi.fi/en/19/Artikkelit/360>

Marjamaa, M. (2013) Rinnakkaistallentaminen ammattikorkeakouluissa - miten päästä liikkeelle vai menikö juna jo? Teoksessa Anna Laakkonen & Kaisa Puttonen (toim.) Tarinoita mahdollisuuksista ja moninaisuuksista - Laurea-kirjaston arkea. Vantaa: Laurea-ammattikorkeakoulu, 63-72. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-799-325-8>

Marjamaa, M. & Montonen, N. (2016) Rinnakkaistallentaminen Laureassa - Tieto- ja julkaisupalveluiden keskitetty prosessi tutkijan tukena. Kreodi 3. <https://www.kreodi.fi/en/18/Artikkelit/359/Rinnakkaistallentaminen-Laureassa-%E2%80%93-tieto--ja-julkaisupalveluiden-keskitetty-prosessi-tutkijan-tukena.htm>

Rinnakkaistallentaminen Suomessa -iltapäiväseminaari ke 25.1.2017 <https://www.kiwi.fi/pages/view-page.action?pageId=73467966>

Avoin TKI-toiminta amkeissa LibGuides: <http://seamk.libguides.com/avoint-kitoimintammattikorkeakouluissa/avoinTKItoiminta>